

Ile wapnia w szklance mleka?

Autorka: Zofia Empel 2b

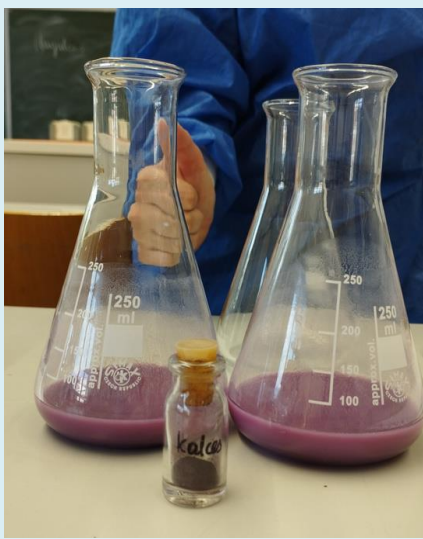
Opiekun projektu: mgr Małgorzata Augustynowicz-Kłyszewska

Wprowadzenie i cel ćwiczenia

Wapń w naszym organizmie występuje w postaci Ca^{2+} i jest jednym z kluczowych makroelementów. Pełni wiele funkcji – jest m.in.. składnikiem kości i zębów, odpowiada za prawidłowe krzepnięcie krwi, jego brak może objawiać się problemami w pracy mięśni, reguluje działanie hormonów, aktywuje enzymy. Zapotrzebowanie na ten pierwiastek zależy od wieku i płci. Dorosłym zaleca się spożycie około 1000mg wapnia dziennie, dzieci i młodzież potrzebują od 800 do 1200mg, a kobiety w ciąży i karmiące 1500mg. Zapotrzebowanie na wapń wzrasta również u kobiet w okresie menopauzy i u osób w podeszłym wieku. W swojej pracy zajęłam się oznaczaniem zawartości wapnia w różnych napojach spożywczych. Pośrednio, chciałam również poznać technikę oznaczania kompleksometrycznego i sprawdzić, czy w warunkach szkolnych można wiarygodnie oznaczyć zawartość tego pierwiastka. Produkty, w których zdecydowałam się oznaczać zawartość wapnia to: woda mineralizowana, mleko i tabletki z wapniem, a dla porównania - woda wodociągowa.

Część doświadczalna

Wapń można oznaczać metodą kompleksometryczną. Jest to metoda analizy objętościowej, w której oznaczana substancja reaguje z czynnikami kompleksującymi, tworząc trwałe związki koordynacyjne. W tym oznaczeniu używałam mianowanego roztworu EDTA, oraz takich wskaźników jak mureksyd i kalces. Analizy prowadzone były w środowisku zasadowym.

Wyniki i wnioski

	Oznaczona zawartość Ca^{2+}	Teoretyczna zawartość Ca^{2+}	Dzienne zapotrzebowanie	Ile należałoby spożyć produktu?
Woda wodociągowa	89 mg/l	95 mg/l	1000 mg	11,2 l
Woda mineralna	133 mg/l	118 mg/l	1000 mg	7,5 l
Mleko	1072 mg/l	1200 mg/l	1000 mg	0,9 l
Tabletki z wapniem	1283 mg/tabł.	1500 mg/tabł	1000 mg	0,8 tabl.

- z pewnością w warunkach szkolnych można wykonać takie oznaczenie bez większych problemów.
- wyniki oznaczeń odbiegają nieco od wyników teoretycznych, co może wynikać z błędów popełnionych przy oznaczaniu stężenia EDTA lub techniki pracy.
- nasza dieta składa się z wielu produktów zawierających wapń (np.: ryby, orzechy czy nabiał), więc z pewnością każdy z nas codziennie spożywa właściwą jego ilość. Badane produkty również zawierają ten pierwiastek, ale niebezpiecznym byłoby wypić 7,5 litra wody mineralnej jako jedynego źródła Ca^{2+} . Doprowadziłoby to do hiponatremii, czyli obniżenia poziomu sodu we krwi.

- Dzięki realizacji projektu nauczyłam się przeprowadzać oznaczenia wapnia metodą kompleksometryczną z wykorzystaniem EDTA. Poznałam zarówno teoretyczne podstawy reakcji kompleksowania, jak i praktyczne aspekty pracy laboratoryjnej, takie jak przygotowanie próbek, miareczkowanie oraz interpretacja wyników. Zrozumiałam także znaczenie wapnia w diecie człowieka oraz nauczyłam się krytycznie oceniać zawartość składników odżywczych w produktach spożywczych.

Literatura

1. Minczewski J., Marczenko Z. - Chemia analityczna 2 Chemiczne metody analizy ilościowej wyd. 9. W-wa Wyd. Naukowe PWN 2001
2. https://www.doz.pl/czytelnia/a1-Wapn_i_mocne_kosci